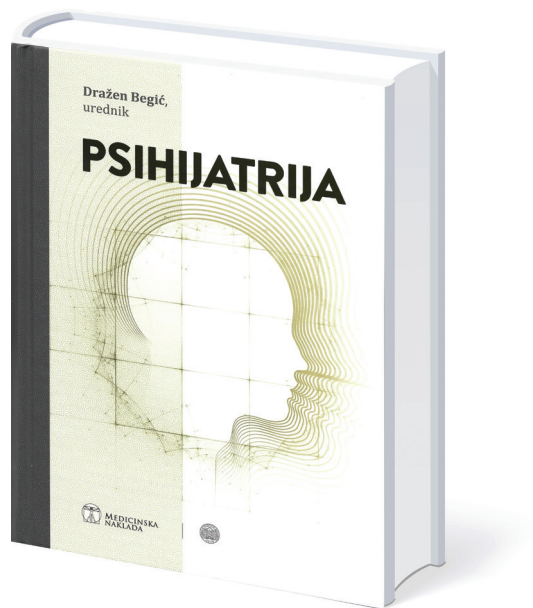

Dražen Begić, urednik

Psihijatrija **/ *Psychiatry***

Zagreb, Medicinska naklada, 2022, str. 648

/ Medicinska naklada, 2022, p. 648

Udžbenik „Psihijatrija“ nastao je kao autorski rad urednika prof. dr. sc. Dražena Begića i devetnaest psihijatara nastavnika u Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Oni su svojim tekstovima napisanima u 48 poglavlja pokrili gotovo u cijelosti sva područja suvremene psihijatrije, a u 49. poglavlju je Dodatak koji uspoređuje MKB-10 i MKB-11 klasifikaciju mentalnih poremećaja i bolesti. Udžbenik završava opsežnim kazalom pojmova.

U ovom najnovijem udžbeniku na početku su opisane specifičnosti psihijatrije kao struke, razlikovni pojmovi i specifičnosti psihički normalnog i poremećenog (abnormalnog), a nakon toga slijede tekstovi iz opće psihopatologije s preglednim definicijama i izvanrednim opisom poremećaja psihičkih funkcija pružajući na taj način čitatelju detaljan i suvremeno opisan uvid u osnovu psihopatoloških fenomena različitih kliničkih entiteta u spektru psihijatrijskih poremećaja.

Posebna je pažnja posvećena psihijatrijskoj epidemiologiji, koja je u ne baš dugoj povijesti suvremene psihijatrije često puta bila zanemarivana i nepravedno zaobilažena, a koja će u da-

The textbook titled *Psychiatry* is a result of joint efforts of the editor and professor Dražen Begić and nineteen psychiatrists teaching at the Department of Psychiatry and Psychological Medicine of the Zagreb School of Medicine. With their texts divided in 48 chapters, they have almost entirely covered all areas of contemporary psychiatry. The chapter 49 also delivers an appendix comparing the ICD-10 and ICD-11 classifications of mental disorders and illnesses. The textbook ends with an extensive index of medical terms.

The latest edition of the textbook starts with a description of specific features of psychiatry as a profession, distinctive concepts and special characteristics of the “mentally normal” and “disturbed” (abnormal), followed by the texts focusing on general psychopathology and providing very clear definitions and a noteworthy description of mental function disorders. In this way, the reader can get a detailed and comprehensive modern insight into the basis of psychopathological phenomena of various clinical entities falling under the category of psychiatric disorders.

Special attention was paid to psychiatric epidemiology, which has often been neglected and unfairly omitted in contemporary psychiatry. It is psychiatric epidemiology that will stand as

našnjoj i u psihijatriji budućnosti predstavljati razdjelnicu koja će omogućiti planiranje potreba i potrebnih resursa kako za liječenje tako i za zaštitu i unaprjeđenje mentalnog zdravlja u zajednici, stvarajući na taj način i sve preduvjete za razvoj ekološke psihijatrije.

U poglavlju o etiologiji psihičkih poremećaja na vrlo pregledan i jasan način predstavljene su suvremene teorije o nastanku psihičkih tegoba i poremećaja. Značajan i nezaobilazan dio udžbenika predstavlja teorijski pristup i konkretan prikaz iskustvenog načina vođenja psihijatrijskog intervjua koji je svojevrsan abecedarij za ono što smo nekad zvali anamnestičkim i heteroanamnestičkim podacima tijekom razgovora s bolesnikom kao osobom.

Osobito je važno poglavlje o dijagnostičkim pretragama i primjeni ocjenskih ljestvica u kliničkoj praksi, što je važan doprinos kvalitetnom poučavanju.

Poglavlje o klasifikaciji u psihijatriji daje osvrt na povijesni pregled nastanka i razvoja klasifikacijskih sustava u psihijatriji. Ovo je po prvi puta u našoj kliničko-udžbeničkoj medicinskoj praksi da tekst namijenjen studentima medicine u dodiplomskoj nastavi donosi sustavno iznesene promjene koje je donijela DSM-5 klasifikacija, ali po prvi puta u hrvatsku medicinsku udžbeničku literaturu donosi i promjene koje će sa sobom donijeti MKB-11 klasifikacijski sustav, koji je trebao postati važeći u siječnju 2022. godine. Ovo je iznimno važan *novum* u našoj suvremenoj edukacijskoj praksi.

Slijedi niz poglavlja koja se bave različitim terapijskim pristupima, od primjene psihofarmaka, primjene drugih suvremenih tehnoloških izuma, ali i modifikacija onih koji su ranije korišteni u kliničkoj praksi.

Posebno je bogato poglavlje o psihoterapijskim intervencijama pri čemu je naglasak na psihoanalitičkoj, bihevioralno-kognitivnoj, obiteljskoj i partnerskoj psihoterapiji, ali i uz navođenje

the dividing line in today's and future psychiatry and allow the planning of needs and necessary resources both for the treatment and the protection and improvement of mental health in the community, thus paving the way and creating all necessary preconditions for the development of ecological psychiatry.

The chapter on the aetiology of mental disorders presents a number of modern theories about the emergence of mental ailments and disorders in a very transparent and clear way. A significant and unavoidable part of the textbook is dedicated to a theoretical approach and a concrete overview of the experiential way of conducting a psychiatric interview that works as a kind of glossary of terms for what used to be called anamnestic and heteroanamnestic information during a conversation with the patient as an individual.

The chapter on diagnostic tests and the application of rating scales in clinical practice is particularly important as it significantly contributes to quality teaching.

The chapter on classification in psychiatry provides a historical overview of the emergence and development of classification systems used in psychiatry. This is the first time in our clinical and textbook medical practice that a textbook intended for undergraduate medical students provides a systematic overview of changes brought about by the DSM-5 and ICD-11 classification systems, which were supposed to enter in force in January 2022. This is an extremely important novelty in modern-day educational practice in Croatia.

A series of chapters that follow deal with various therapeutic approaches, including the application of psychopharmaceuticals and other modern technological inventions, as well as modifications of those previously used in clinical practice.

The textbook also includes a very comprehensive chapter on psychotherapeutic interventions, with the emphasis on psychoanalytic, behavioural-cognitive, family and couple psychotherapy, but also listing over four hundred other psychotherapies that currently exist.

svih drugih psihoterapija kojih je danas preko četiri stotine.

U udžbeniku se nalazi i prikaz socioterapije i rehabilitacije radu s osobama sa psihijatrijskim poremećajima, a što je nezaobilazan i vrlo značajan segment u psihijatriji danas, ali i u zaštiti i unaprjeđenju mentalnog zdravlja općenito.

Uloga forenzičke psihijatrije te osobito pitanje prisilnih hospitalizacija nezaobilazan je dio psihijatrije, pa tako i ovog udžbenika.

Dugi niz godina znamo i da je u povijesti psihijatrije bilo zloupotreba te je stoga poglavlje koje se bavi etikom u psihijatriji posebno važno zbog današnjeg trenutka, ali i zbog godina koje dolaze.

Važno je da se u udžbeniku provlači činjenice da smo iz paternalističkog modela odnosa liječnik-pacijent u kliničkoj praksi odavno izašli i prihvatili model suradnog partnerstva, ali taj model nije događaj nego proces koji se ponegdje još uvijek ne događa i zato ga je važno naglašavati u podučavanju. Suvremena medicina naglašava danas važnost medicine usmjerene prema osobi, o čemu i poglavlje o etici u psihijatriji ima itekako puno za reći. U tom su kontekstu odlično obrađena pitanja informiranog pristanka, etike vezane uz klinička istraživanja, pitanja liječničke tajne kao i javnog istupanja psihijatara.

Posljednje poglavlje o transkulturalnoj psihijatriji donosi probleme svjetske globalizacije, ali i problem migracija iz perspektive psihijatrije. U 21. stoljeću transkulturalna psihijatrija nije novi, već svakodnevni problem, jer smo svjedoci otvaranja novih i intrigantnih područja koje u prošlosti ne samo da nismo prepoznawali nego nam se i nisu činila toliko značajnim. Psihijatrija migracija će postati područje koje ćemo trebati detaljno izučavati kako bismo mogli pomoći svim ljudima koji trebaju pomoć u području mentalnog zdravlja.

Najnovije djelo „Psihijatrija“ autora prof. dr. sc. Dražena Begića i suradnika je svojom jednostav-

It also presents a demonstration of sociotherapy and rehabilitation methods used in working with people with mental disorders, which is an essential and rather significant segment in psychiatry today, but also in the protection and improvement of mental health in general.

The role of forensic psychiatry and the issue of forced hospitalizations in particular make an indispensable part of psychiatry, as well as this textbook.

For many years, in the history of psychiatry, we have been aware of the cases of abuse and for that reason the chapter on professional ethics in psychiatry is especially important, not only because of the current moment but also because of the years to come.

What is particularly important is that the textbook presents the facts about the long-ago transition of our profession from the paternalistic model of the relationship between the physician and the patient in clinical practice to the collaborative one. However, the collaborative model is not a single event, but rather a process that is still not put in practice everywhere and, therefore, needs to be emphasized in teaching. Modern medicine puts a strong accent on the importance of health care directed towards the person and the chapter on professional ethics in psychiatry elaborates on the topic extensively. The issues such as informed consent, ethics related to clinical research, medical secrecy as well as the public appearance of psychiatrists are well addressed in that context.

The last chapter on transcultural psychiatry brings together the problems of world globalization and the problem of migration from the perspectives of psychiatry. In the 21st century, transcultural psychiatry is not a new, but rather a problem we encounter every day, as we witness the opening of new and intriguing areas that have not been recognized by the profession or seemed insignificant in the past. Migrant psychiatry will become an area that will require detailed study so that we can help everyone who needs help in the field of mental health.

The latest edition of *Psychiatry* by Prof Dražen Begić and his associates, with its simplicity in pre-

nošću prikaza i originalnim pristupom suvremenim psihijatrijskim temama udžbenik koji na najbolji način prati kretanja i napredak u ovom sveobuhvatnom području psihijatrije 21. stoljeća. Ovaj udžbenik u načinu komuniciranja s čitateljima čini velike iskorake prateći napredak psihofarmakologije, neuroznanosti, psihoterapije, ali i rane dijagnostike i liječenja u psihijatriji, ne zaboravljajući da su najvažniji čimbenici u očuvanju zdravlja, ali i nastanka bolesti i poremećaja biološki, psihološki, socijalni i duhovni.

Velikim brojem primjera iz vlastite kliničke prakse ova knjiga je i ogledni primjer udžbenika za iskustveno učenje i kliničko prosuđivanje kako studentima medicine tako i studentima drugih srodnih studija.

Ovaj udžbenik načinom prikaza različitih područja psihijatrije danas ima sva obilježja suvremeno koncipiranog udžbenika iz psihijatrije za studente na sveučilišnom integriranom studiju medicine, obrađujući sve suvremene teme iz psihijatrije 21. stoljeća koje sebe s ponosom naziva stoljećem uma.

Do sada smo imali udžbenike koji su slijedili i opisivali dosadašnja dostignuća u struci. Ovim udžbenikom krećemo u korak s promjenama, od nove klasifikacije do obrade i objašnjenja nekih tema koje sada dobivaju novu, suvremenu konotaciju. Time ovo djelo ne slijedi ranija dostignuća psihijatrije, nego ide s njima u korak. Djelo je napisano pregledno i jasno, kako u sadržajnom tako i u jezičnom smislu, a metodološki je dobro osmišljeno.

Prof. dr. sc. Dražen Begić uspio je ovim udžbenikom još jednom ujednačiti različita poglavlja, stilove pisanja i vokaciju autora, tako da se ova knjiga unatoč brojnim autorima čita kao jedna cjelina. Načinom predstavljanja suvremenih psihijatrijskih problema i metoda njihovog podučavanja ovaj udžbenik psihijatrije će zasigurno biti čitan i vrlo citiran, što svojom sveobuhvatnošću i aktualnošću svakako i zaslužuje.

Veljko Đorđević

sentation and original approach to contemporary topics in psychiatry, is a textbook that best follows various developments and progress in the comprehensive field of psychiatry of the 21st century. In the way it communicates with its readers, this textbook makes great strides by following the progress of psychopharmacology, neuroscience, psychotherapy, as well as early diagnostics and treatment in psychiatry, not forgetting that the most important factors in both the preservation of health and the emergence of illnesses and disorders are biological, psychological, social and spiritual.

Providing a large number of examples from clinical practice, it is also a model example of a textbook for experiential learning and clinical judgment intended for both medical students and students of other related studies.

By presenting different areas of modern-day psychiatry, *Psychiatry* has all the characteristics of a modernly conceived textbook for students in the integrated undergraduate and graduate medical studies, covering all modern topics from the field of psychiatry in the 21st century, also known as the century of the mind.

Previous textbooks have followed and described the achievements in the profession. With this textbook, our profession keeps up with changes, as it brings the new classification and explanation of certain topics in new and modern connotations. Thanks to this approach, *Psychiatry* is a textbook that does not merely follow the earlier achievements of psychiatry but keeps pace with them instead. It is written in a structured and clear manner, both in terms of content and language, and is methodologically well thought out.

Once again, in this textbook Prof Dražen Begić managed to systematize different chapters, writing styles and professional angles of numerous authors, editing it as a comprehensive whole. With the way of presenting modern problems and methods of teaching, this textbook in psychiatry will surely be read and highly quoted, which it certainly deserves due to its comprehensiveness and topicality.

Veljko Đorđević